

"ያልጸዳችው አጽጂ"

መቅደስ መበዓ
(mkds.alem@gmail.com)

የዚህ ጽሑፍ አቅራቢ ስም ሕጋዊ መጠሪያዬ ሲሆን ይህንን ያደረግሁት በብዕር ስም ባለማመን ሳይሆን፤ ሰዎች ይዘውት እንደሚቀርቡት ርዕስ ጉዳይ ማንነታቸውን መደበቅ ወይም መግለጥ እንደሚኖርባቸው በብርቱ ስለማምን ነው። እኔ በግሌ ከላይ በተገለጸው ርዕስ በብዕር ስም የጸፉትን ወንድሞቻችንን ድርጊት እቃወማለሁ። ምንም እንኳን ስማቸውን ያልገለጹት የሚያመጣላቸውን ዝናና ዕውቅና ሽሽት ብቻ እንደ ሆነ ቢገልጹም አሳማኝ ሆኖ ግን አላገኘሁትም። ማስረጃዬን ማጠቃለያ በሚለው ርዕስ ሥር አቀርባለሁ።

መጽሐፍ ቅዱሳችን እርስ በርሳችን እንድንተያይ እንዲሁም የተሳሳተን ሰው በየዋሐት መንፈስ እንድናቀና ያስተምረናል። ክርስትና ወደ ፍጹምና የሚደረግ ጉዞ በመሆኑ ለዚህ ሲባል የሚደረግ ሂስ መሰጣጠት በራሱ ምንም ክፋት የለበትም። አንድ አንኳር እውነት ቢኖር እግዚአብሔር የየትኛውንም ድርጊት መነሻ ሐሳብ (motive) ማየቱን ነው።

ይህንን እውነት መሠረት በማድረግ በጌሌም መጽሔት ቁጥር 13 ላይ “ማቅናት? ወይስ ንቀት?” ለሚለው ጽሑፍ ጸሐፊዎች ጥያቄና አስተያየት እንደሚከተለው ለማቅረብ ሞክራለሁ። በተጨማሪም ወንድሞች ሲጫጫኹ እዚያው ቤት ውስጥ ያለ ሌላ ወንድም (መጽሐፍ ቅዱስ አማኞችን በሙሉ ወንድሞች ስለሚል እንጂ የዚህ ጽሑፍ አቅራቢ ሴት መሆኔን ልብ ይሏል) ባይተዋርነት ካልተሰማው በስተቀር ዝም አይልም። የኢትዮጵያዊነት ባሕላችንም ቢሆን “አንተም ተው፤ አንተም ተው” ብሎ ይዳኛል።

ይህ ጽሑፍ ሁለት ክፍሎች አሉት፤ የመጀሪያው ለ“ማቅናት? ወይስ ንቀት?” ጸሐፊት ወንድሞቻችን ሲሆን፤ ሁለተኛው ደግሞ ለጌሌም መጽሔት ዝግጅት ክፍል ነው።

"ደግ ደጉን"

ጽሑፋችሁን ሚዛናዊነት ለማስያዝ በጣም መጣራችሁ ስለ ጳውሎስ ፈቃዱ ያቀረባችሁት ምስክርነት ምስክር ይሆናችኋል። ለምሳሌ የእርሱን መልካምነት በመግለጽ አሁን ካለው ትውልድ መሐል በበጎ ሥራቸው ከሚጠሩት ተርታ አስልፋችሁታል። ይህም ብቻ ሳይሆን ሥራዎቹም ለቤተ ክርስቲያን በረከት እንደ ሆኑ ገልጻችኋል።

አባቶች ህጻጽ አልባ እንዳልሆኑም ሰው ሁሉ ድካም እንዳለበት መጻፋችሁም ለሚዛናዊነት የመጣራችሁ ሌላው አብነት ነው። (ሰው የሚለው ጎራ ደግሞ የሁላችንም መገናኛ መሆኑ ይጤንልኛል።)

ከዚህም በተጨማሪ ቅሬታ እያላችሁ ምንም እንዳልተሰማው ሰው አርፋችሁ ሳትቀመጡ ቅሬታችሁን መግለጻችሁ ቢያንስ በእኔ እምነት ትልቅ ነገር ነው።

ጥያቄ ለጸሐፊ ወንድሞቻችን

ማንነታችሁን መግለጽ የማትፈልጉት በታዋቂ ሰዎች ላይ በመጻፍ የሚገኝ ዝና ስለማትፈልጉ ብቻ እንደሆነ ገልጻችኋል። በእናንተ እምነት በታዋቂ ሰው ላይ የጻፈ ማንኛውም ሰው እንዲሁ ስለ ጻፈ ብቻ ዕውቅናን ያተርፋል። አንዲህ ከሆነ ደግሞ የዓላማ

መር መጽሐፍ ደራሲ መጋቢ ሪክ ዋረን በዓለማችን ውስጥ ስማቸው የናኘ ደራሲ እና መጋቢ ናቸው። አንድ ሌላ ኢትዮጵያዊ መጋቢ የሪክ ዋረን ዓላማ መር መጽሐፍ ስሕተት እንደ ሆነ፣ እንዳውም ከጨለማው ዓለም ጋር ተያያዥነት እንዳለው መጽሐፍ ጽፈው አሳትመዋል፤ እኝህ ሰው ታዋቂ ናቸው? ሥራቸውስ በምን ያህል ቋንቋ ተተርጉሞአል?

ጳውሎስ መጋቢ ዳንኤልን ለማናገር ሙከራ አድርጓል፤ ምንም እንኳን የጠበቀው ጊዜ በቂ እንዳልሆነ ብታምኑም። እናንተ ከጳውሎስ ጋር በጉዳዩ ለመነጋገር እንዳልሞከራችሁ ከራሱ ጋር ባደረግሁት ኢመደበኛ ቃለ ምልልስ ተገንገቤአለሁ። ለምን አግኝታችሁ ልታናግሩት አልሞከራችሁም?

ወንድም ጳውሎስ ፈቃዱ ከመጋቢ ዳንኤል መኮንን ጋር ስለ ጉዳዩ ከበዓለ ሢሙቱ በፊትም ቢሆን ለመነጋገር በቤተ ክርስቲያኒቷ የሕዝብ ግንኙነት ኅላፊ በኩል ተደጋጋሚ ጥያቄ ማቅረቡንና ነገር ግን ጥረቱ ያለመሳካቱን ይገልጻል። በተጨማሪም መጋቢ ዳንኤል መኮንንን አግኝቶ ማናገር አስቸጋሪ እንደ ሆነ ህዳር 2001 "የኅብረት ያለህ!" በሚል ርዕስ ፊቸር ጽፈው የነበሩ ወንድሞች እና በጥቅምት 2002 "ጥያቄ ያስነሣው 'ሐዋርያዊው' በዓለ ሢሙት" በሚል በማቴዎስ መጽሐፍት የወጡ ጽሑፎች ዋቢ ሊሆኑ ይችላሉ።

በጽሑፋችሁ ውስጥ "እኛም እንዳንተ ጠሪ አክባሪ ብለን ..." ስትሉ በመስከረም ሁለቱ በዓለ ሲመት መገኘታችሁን ታስነብሱና ትንሽ እልፍ ብላችሁ ደግሞ "መቼም እየተሳለቅህም ቢሆን ጠሪ አክባሪ ብዬ ብለህ ..." ስትሉ የመጀመሪያውን አባባላችሁን የሚያደፈርስ ገለጻም ታክላላችሁ። "እኛም እንደ አንተ ጠሪ አክባሪ ብለን ..." ብላችሁ ሐሳቡንም ተጋርታችሁ አልነበረ እንዴ? ቆየት ብላችሁ ለምን ሐሳባችሁን ቀየራችሁ? ወይስ እናንተም "መሳለቃችሁ" ነበር?

ጽሑፉን ያቀረባችሁት ታሪካዊ ኅላፊነታችሁን ልትወጡ እንደ ሆነ ገልጻችኋል። ከታሪክ አንጻር የእናንተን አጸያፊ ስድብስ እንዴት ተመለከታችሁት? ታሪክ ላንዱ ወገን አድልቶ መሳደብ ይፈቅዳል እንዴ?

ቅድስት ዳንኤል (የመጋቢ ዳንኤል ልጅ) ጳውሎስ ስለ አባትዋ የጻፈውን ስታነብ ምን ሊሰማት እንደሚችል ጳውሎስ እንዲገምት ጠይቃችኋል። ጉዳዩ የስሜት ከሆነ፣ እስኪ እኔም መልሼ ደግሞ ልጠይቃችሁ። የጳውሎስ አባትስ "ወጥ እረገጥ፣ ስድ፣ ክፍት አፍ፣ ጥራዝ ነጠቅ፣ ትንሽ፣ ተራ ..." እያላችሁ ስትሰድቡት ምን ሊሰማቸው እንደሚችል እናንተስ ገምታችኋል?

እንደ እውነቱስ ከሆነ እውነቱንና የተደረገውን ነገር ወይስ "እገሌን ምን ሊሰማው ይችላል?" እያልን ለሰው ፊት እያደላን መጻፍ ነው ያለብን? ለእውነት የወገነ ሰው አብሮ የወዳጅ ዘመዱን ስሜት ሁልጊዜ ሊያስተናግድ አይችልም።

"አባት" የሚለው ቃል መጽሐፍ ቅዱሳችን ውስጥ የሚያገለግለው በዕድሜ ለገፉት ብቻ ነው እንዴ? ጢሞቴዎስ በዕድሜው ልጅ የነበረ አባት ነው። ጳውሎስን "ለዕድሜ እኩዮችህ እንኳን የማይመጥን ስድብ ..." ብላችሁታልና፤ ጢሞቴዎስ "ለዕድሜ እኩዮቼ የሚመጥን ስድብ" መሳደብ ተፈቅዶለታል? ይህንን የምጠይቃችሁ እግዚአብሔር በጳውሎስ እንደሚሠራ እንደምታምኑ ስለጻፋችሁ ነው።

አባቶች ህጻጽ አልባ እንዳልሆኑ እናንተም ብትሆኑ በእነርሱ ማዘናችሁን፣ መሰናከላችሁን ... ገልጻችኋል። ታዲያ ምነው ለሌላው ሰው ህጻጽ እስክትስቱ ድረስ አስገረማችሁ? በእነርሱ ተግባር ባዘናችሁ ጊዜስ ስሜታችሁን የገለጻችሁበት መንገድ ምን ነበር?

ወንድማችን ጳውሎስ ሐሳቡን እንዲያደረጅለት የዶ/ር ዘማሪ ደረጃ ከበደን መዝሙር መጠቀሙን "በምን ሥልጣን" እንዳደረገው ትጠይቃለች። እስኪ እኔም መልሼ ልጠይቃለች። ጥያቄው የሥልጣን ከሆነ እናንተስ የዚህ ወንድማችንን መዝሙር (ጸልይለት ለደክመ) የሚለውን በምን ሥልጣን ነው በጽሑፋችሁ ውስጥ ለፈለጋችሁት ሐሳብ የተጠቀማችሁት?

በመሠረቱ አንድ በህትመትም ሆነ በማናቸውም መልኩ ለሕዝብ የቀረበን ሥራ ምንጭ ጠቅሶ መጠቀም አግባብ ሲሆን፤ ሌላ የሚያስነሣው የሥልጣን ጥያቄ ግን የለም።

ስለ ልጁ ማንነት ስታወጉን "ተራና ትንሽ" ብላችኋል። በምን መለኪያ ነው አንድ በጌታ ያመነ ወንድም "ትንሽ" የሚባለው? በአንጻሩ ደግሞ "ትልቅ" የሚባለውስ?

የ"ማቅናት? ወይስ ንቀት?" ጸሐፍት ወንድሞቼ እናንተም ልክ እንደ ጳውሎስ ጥያቄ፣ ቅሬታና ግርታ እንዳላችሁ (የመስከረሙን በዓለ ሢመት ጨምሮ) ገልጻችኋል። ለምሳሌ "አንተ እንደ መልክ ጸዴቅ ለዘላለም ካህን ነህ" ተብሎ በወቅቱ የተሰነዘረው ሐሳብ ለእናንተም ግልጽ አይደለም። ይህንን ሐሳባችሁን ለአባቶች በምን መንገድ ነው የምታሳውቁቸው?

በጣም የሚገርመው ለአባቶች በሰነዞቻችሁት ምክር እንደ ጳውሎስ ያሉ ጥያቄ ያለባቸውን ወጣቶች እንዲቀርቡ ታበረታታላችሁ። ምነው እናንተስ ጥያቄ አለን ስትሉ አልነበረ እንዴ? ባጠቃላይ ከዚህ መረዳት የሚቻለው እናንተ በሰው ጀርባ ሆናችሁ ጥያቄያችሁን የምታቀርቡ እንጂ በጠየቃችሁት ጥያቄ ለሚመጣባችሁ ተጠያቂነት የተዘጋጀ ማንነት እንደሌላችሁ ነው። እዚህ ጋር ስማችሁን ያለመጥቀሳችሁን ምክንያት መገመት ይቻላል፤ ያው ተጠያቂነትን ሽሽት!

ወንድም ጳውሎስ ፈቃዱ ስለ ሁሉ ነገር መልስ ለመስጠት እንደሚደፍር ጽፋችኋል። ከጽሑፉ ላይ ልጥቀስ፤ "በዚህ ጽሑፌም ነገረ መለኮታዊ ሙግቱን በጥልቅ ለማንሣት አልሞክርም። በዚህ ጉዳይ ምሁራኑ የሚሉትን ለመስማት ከአንባቢዎቼ ጋር አብራ እጠብቃለሁ።" የነጻነት መዘዝ ገጽ 1። ይህንን ዐረፍተ ነገር አላነበባችሁትም? እውን ይህ ወንድም ስለ ሁሉ ነገር ደፍሮ ይናገራል?

እርስ በርሳቸው የሚጣረሱ ሐሳቦች

በመጀመሪያው አንቀጽ ላይ በሰጣችሁት ማብራሪያ "የነጻነት መዘዝ" በሚል ርእስ ለጻፈው ጽሑፍ "ታሪካዊ ኃላፊነታችሁን" ለመወጣት እንደ ጻፋችሁ ገለጻችሁ፤ ጥቂትም እልፍ ሳትሉ ደግሞ ይኸው ወንድም እስከ ዛሬ "ለጮኸው ጩኸት" እንደ ሆነ የምትጮኹት ገልጻችኋል። እዚህ ላይ ሁለት የምክንያት ግጭቶች ይታያሉ። ስለዚህ ከእነዚህ የምክንያት ግጭቶች መረዳት የሚቻለው እውነት "የነጻነት መዘዝ" በሚለው ጽሑፍ ሽፋን የቆየና የተደበቀ ስሜታችሁን ማውጣታችሁን ነው።

"ደግ ደጉን" በሚለው ንዑስ ርእስ ሥር የልጁን መልካምነት ለመመስከር በአሁኑ ሰዓት ካሉ ወጣት ክርስቲያኖች መካከል በጽሑፍ ሥራው ተጠቃሽ እንደ ሆነ አለመጥቀስ አግባብ እንዳልሆነ የዚህም ዋቢ በአሁኑ ጊዜ (ሰረዝ ክራሴ) በተለያዩ መጽሔቶች የሚወጡ ጽሑፎቹ እንደሆኑ ትገልጻላችሁ። ጳውሎስንም ሆኖ መፈጠር እንደሚያስመኝ ታክላላችሁ። በቀጣዩ አንቀጽ ደግሞ በእነዚህ (በአሁኑ ጊዜ (ሰረዝ ክራሴ) በተለያዩ መጽሔቶች በሚወጡ ጽሑፎቹ) የልጁን ነውራምነት (በእናንተ ገለጻ ክፍት-አፍነት) ምስክር ታደርጓቸዋላችሁ። እነዚህ በአሁኑ ጊዜ የሚወጡ ጽሑፎቹ የስንቱ ምስክር ናቸው? አንድ ጠበቃ የከላሽም

የተከላከለም ጠበቃ መሆን አይችልም። ለሁለት ተጻራሪ ሐሳብ አንድ ምስክር አይቆምም። (ወንድማችን ጳውሎስ ከአንድ ዓመት ወዲህ በተለያዩ መንፈሳዊ መጽሔቶች ላይ የጻፋቸውን ጽሑፎች ከአጭር የይዘት ማብራሪያ ጋር ከዚህ በታች ማየት ይቻላል)

በጽሑፋችሁ ውስጥ "እኛም እንዳንተ ጠሪ አክባሪ ብለን ..." ስትሉ በመስከረም ሁለቱ በዓለ ሢመት መገኘታችሁን ታስነብቡና ደግሞ ትንሽ እልፍ ብላችሁ መጠራትህን እንጠራጠራለን ትላላችሁ። "የነጻነት መዘዝ" በሚለው ጽሑፍ የመጀመሪያ ገጽ ላይ "ለእኔ የደረሰኝ የጥሪ ካርድ ላይ ..." የሚል ሐረግ አለ። በመጠራቱ ሳታምኑበት ነው ሐሳቡን የተጋራችሁት?

ከዚህ የከፋው ደግሞ አንድ መጠራቱን በምስክር የገለጸን ሰው ሳትጠራ ይመስላል በግብዣው ላይ የተገኘኸው ማለት የግለ ሰቡን ማንነት ማጠልሸት (character assassination) ይሆናል። ከዚህም በተጨማሪ ለዚህ ወንድም ያላችሁን ከልክ ያለፈ ጥላቻ ያሳያል።

ከዚህ ከጥርጥር ርዕስ ጉዳይ ሳንወጣ "ደግ ደጉን" በሚለው ንዑስ ርዕስ ሥር ምነው እሱን ባደረገኝ ስትሉ አሞካሻችሁት፤ ቀጠል ሲል ደግሞ "በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ካሉ ሰዎች መካከል በድፍረትና ባለአዋቂነት አንተን የሚስተካከል መኖሩን ተጠራጥረናል" ትላላችሁ። ያለ ምንም ጥርጥር በድፍን ኢትዮጵያ የባለጌ ምሳሌ እና እርሱን ሆኖ መፈጠር የሚሉት ሐሳቦች እርስ በእርሳቸው ይላተማሉ።

አልሸሹም ዘወር አሉ

የበዓለ ሢመቱ ዕለት ጳውሎስ ከጎኑ ከነበረ ሰው ጋር ከመጀመሪያው ጀምሮ ይሣሣቅ እንደ ነበር ስትከታተሉ መዋላችሁን ገልጻችኋል። እናንተም ከመጀመሪያው አንሥቶ እርሱን ትከታተሉ ነበረ ማለት ነው። ይህ አንድ ዐይነት ስሕተት ነው። የሁለታችሁም ግንኙነት ወደ ላይ ሳይሆን ወደ ጎን ነበረ ማለት ነው። እርሱ ካጠገቡ ከተቀመጠው ሰው ጋር፣ እናንተ ደግሞ ከእርሱ ጋር፣ ይህ በከሰሱት ወንጀል መልሶ ተከላከሏል ያደርጋል።

ከጳውሎስ በተለየ መልኩ የእግዚአብሔርም ሕልውናም እንደ ተሰማችሁ ገልጻችኋል። ሰው በእግዚአብሔር ሀልዎት ተውጦ ሌላውን ሰው ሊከታተል አይችልም።

"የነጻነት መዘዝ" በጨዋ ቋንቋ እንዳልተጻፈ ኮነናችሁት፤ ወንድማችንን "... ጀርባ ላይ የተጣበቀ ቅማል፣ ተራ፣ ትንሽ፣ ስድ፣ ወጥ እረገጥ፣ አጉራ ዘለል ..." የሚሉ ቃላትን እየተጠቀሙ መንቀፍስ ምድቡ ከ"ጨዋ ቋንቋ" መሆኑ ነው?

ለአንድ መንፈሳዊ ሥራ ዓለማዊ (secular) ሥራን መጠቀም በራሱ ምንም ክፋት የለውም። (የሥራው ዐይነት፣ የተጠቀምንበት ዓላማ፣ የምንጠቅስበት መንገድ፣ የምንጠቅስበት ጉዳይ እና የመሳሰሉትን ከግምት ማስገባት ሳንረሳ)። ለምሳሌ ሐዋርያው ጳውሎስ በሐዋርያት ሥራ ም.17 ላይ ከዓለማዊ (secular) ጠቅሶ ተናግሮል።

እናንተ ግን ወንድማችንን በአዲስ ነገር ጋዜጣ የወጣን ጽሑፍ መጠቀሙን ጉዳዩንም መንፈሳዊ መልክ ሊያሰዘው መሞከሩን ትኩንናላችሁ። አንዳንድ ጊዜ መንፈሳዊ ይዘት ያላቸው ጽሑፎች በዓለማዊ ሥራዎች ላይ ሊቀርቡ ይችላሉ። ከዚህ በተለየ መልኩ ደግሞ አንዳንዴ አንድ ጽሑፍ በሁለቱም ዓለማት ሊጠቀስ ይችላል። ለምሳሌ ከዚህ በታች የቀረበው ግጥም ማቴቴስ በተሰኘው መንፈሳዊ መጽሔትና አዲስ አድማስ በተባለው ዓለማዊ ጋዜጣ ላይ ታትሞ ወጥቷል።

እረኛውና በጎቹ

ያ
መልካም እረኛ
"በጎቹ
ድምጹን ይሰማሉ፤
ከሌሎቹ ድምፅ መሐል
የእኔን ድምፅ ያውቃሉ"
ብሎ ነበር ያኔ።
አሁን ግን በጎቹ
ድምፁን ከቶ አይሰሙም፤
ከድምፆችም መኻል
የእሱን ድምፅ አይሰሙም፤
ዛሬም የእረኛው ድምፅ
ፍጹም ሳይለወጥ
ያው ነው እንደነበረ
እረኛው አላወቀም
የበጎቹ ጆሮ እንደ ተቀየረ።¹

እንዲጋጣሚ ሆኖ ይህም ግጥም የተጻፈው ያንኑ የመስከረም ሁለቱን በዓለ ሢመት በሚመለከት ነው፤ ገጣሚው በጽዋ አዳራሽ በተካሄደው ዝግጅት ላይ ነበሩ።

የ"ማቅናት? ወይስ ንቀት?" ጸሐፍት ወንድሞቻችን፣ ሐሳባችንን ያጎለብታል ስትሉ እናንተስ የደበበ ሰይፉን ዓለማዊ (secular) ግጥም መጠቀማችሁን ረሳችሁት? (ስለዚህ ግጥም በሌላ ርእስ ሥርም እመለስበታለሁ።)

ፎቶ መለጠፍ

"የነጻነት መዘዝ" የሚለውን ጽሑፍ በተሳሳተ መንገድ እንደተረዳችሁት ከሚያሳዩት ቦታዎች መካከል ፎቶ የመለጠፍና መስቀል የመሸከም ጉዳዮች ተጠቃሽ ናቸው። ከጽሑፉ ልጥቀስ፤

በየተገኘው አጋጣሚ ሁሉ የመጋቢውን ምስል ማተም መጋቢውን ከማስተዋወቅ ውጭ ክርስቶስን ኢየሱስን የመግለጥ አቅሙ አነስተኛ ነው። መጋቢው ይህ የተደረገላቸው ራሳቸው ባከናወኑት ሥራ ቢሆን ኖሮ ይሻል ነበር፤ አሊያ ቤተ ክርስቲያኒቱ ሁልጊዜም የምትወከለው በእሳቸው ፎቶ ነው ማለት ነው?" (ሰረዝ ከራሴ)።

የጽሑፉ ሐሳብ የመጋቢው ፎቶ በየቦታው መብዛቱን ነው የሚያወሳው። ታዲያ ይህ አባባል ትክክል አይደለምን? "ይህ የተደረገላቸው [ፎቶ በየቦታው እየታተመ የተሰራጨላቸው] ራሳቸው ባከናወኑት ሥራ [መጽሐፍ ጽፈው፣ ወዘተ] ቢሆን ኖሮ ይሻል ነበር" ማለት ፎቶ አታውጡ ማለት አይደለም። የሆንኩትን ሁሉ የሆንኩት በእግዚአብሔር ጸጋ ነው፤ እንዳለው ሐዋርያው ጳውሎስ ያተለቀንን ጌታ እንዳንሸፍነው ለማለት እንጂ ፎቶ መለጠፍ ስህተት ነው ለማለት አይደለም የቀረበው።

ወንድሞቹ "አሁን ፎቶ ከመለጠፍ የከፋ ስህተት ጠፍቶ ነው?" ስትሉስ የጠየቃችሁት መጀመሪያውንስ ቢሆን እርሱ "ፎቶ መለጠፍ ስሕተት ነው" ብሎ መቼ ጻፈ? "ራሳቸው ባከናወኑት ሥራ" የሚለው ሐረግ እንደሚያስረዳው በእርሳቸው ለተሠራው ሥራ ባለቤቱ ሌላ ስለሆነ የፎታቸው እዚህም እዚያም መለጠፍ ባለቤቱን እንዳይሸፍነው በሚል ሥጋት የተሰነዘረ ሐሳብ ነው።

ጳውሎስ በቅርብ ጊዜ ሥራዎቹ ላይ ምስሉን እንዳላያያዘ ከመጽሐፎቹ ማየት ይቻላል ("የወዳጅ ፍላጻ" እና "ያልተንኳኩ በሮች" በቅርቡ ያሳተማቸው ሥራዎቹ ሲሆኑ ፎቶ የላቸውም፤ "የእምነት ንይል" ለ3ኛ ጊዜ ዘንድ ሲታተም በፊት የነበረው ፎቶ እንዲጠፋ ተደርጎ ነው)። ለመሆኑ የተቻችሁት የነጻነት መዘዝ የተሰኘው ጽሑፍ የጸሐፊው ፎቶ ነበረው? ከተለያዩ መጣጥፎቹ ጋር ፎቶዎቹ በተለያዩ መጽሔቶች ላይ መውጣታቸው ግን እውነት ነው፤ ሆኖም የመጽሔቶቹ አሳታሚ እርሱ እንዳልሆነ ይታወቃል። ታዲያ በባለ መጽሔቶች ድርጊት ("ስሕተት") እርሱ ሊኮነን ይገባል? የሆነ ሆኖ ፎቶውን ቢያይዝ እንኳ "ራሱ ባከናወነው ሥራ" እንጂ ሌላ ተቋምን (ቤተ ክርስቲያንን) በመወከል አይደለምና በእርሱ ሙግት መሠረት ከእናንተ ክስ ነጻ ይሆናል።

"በእሳት የጋለው የብረት መስቀል አንድ ጊዜ በመጋቢው ጫንቃ ላይ ሆኖ ለማየት መጓጓትህ" በማለት ገልጸችኋል። ከየት አመጣችሁት? ጉዳዩን እስኪ ከጽሑፉ በቀጥታ እንመልከት።

የጉባኤውን ትኩረት ስቦ የነበረው ሌላው ድርጊት በእሳት የተለኮሰው መስቀል ጉዳይ ነው። በእርግጥ እሳቱ የወንጌልን እሳት ወይም የመንፈስ ቅዱስን እሳት ለማሳየት እንደ ተለኮሰ እንምታለሁ። ሆኖም መጋቢው መስቀሉን ተሸክመው ቢያሳዩን ኖሮ አገልግሎት ማለት ምን ማለት እንደ ሆነ አይረሴ ትምህርት ባገኘን ነበር።

የነጻነት መዘዝ (ያልታተመ)

መቼም አንድ ጭንቅላቱ ያልታመመ ሰው ሌላው ሰው የጋለ መስቀል ተሸክሞ ለማየት ትምህርት ለመውሰድ አይጠብቅም። ይህንን የጠየቃችሁት እውነት ስላልገባችሁ ከሆነ ጽሑፉን እንደገና እንድታነቡት አበረታታችኋለሁ።

ወንድማዊ ራሮትን ማጣት (being insensitive)

ከወንድም ጳውሎስ ፈቃዱ ጀርባ ህጻኑን የማይነግሩት ሰዎች እንዳሉ ባስተላለፋችሁት መልእክት ላይ "... ነገ እንዳያዝንባችሁ ..." ማለታችሁ የወንድማችን ነገ አሳዛኝ እንደ ሆነ ዛሬ ላይ አምናችሁ የተቀመጣችሁ ትመስላላችሁ፤ ይህም ልክ ነቢዩ ዮናስ የነነዌን ጥፋት እንደተጠባበቀው ይሆንባችኋል። ጽሑፋችሁን ወደ ማጠቃለል ስትቃረቡ ደግሞ፤ ገና በምጽአት ቀን ስለሚጠብቀው ፍርድ ታወጉታላችሁ፤ ምንም እንኳ በድህረ ገጽ ብላችሁ ብታምኑ በሕይወት ያለ አማኝ የመመለስ ተስፋ እንዳለው ያለማወቅ ሳይሆን ይህ ወንድማዊ ራሮትን ማጣት ነው።

ትሻል ሔዳ ትብስ መጣች

ወንድም ጳውሎስ ፈቃዱ ምንም ሳንካ የሌለበት መልክ ሰብ አርኢያ መልእክ ነው የሚል ሙግት የለኝም። ለምሳሌ ከባድ ምጻቶችን ይጠቀማል፤ የጽሑፎቹ "ቶን" ጠንካራ ነው። ነገር ግን እርሱ በበርካታ ጽሑፎቹ ለሠራቸው ስህተቶች እናንተ አንድ ጊዜ "እንጨክ"

ብላችሁ የተሳደባችሁት ስድብ እንኳን ክርስቲያን ማንም ያልደነዘዘ ሕሊና ያለው ሰው ሊያደርገው አይችልም። ስለዚህም ሥራችሁ ትሻል ሄዳ ትብስ መጣች እንደሚባለው ሆኗል።

ሁሉን ዐውቃነት

ሁሉን ዐውቃነት መለኮታዊ በሆነው ዓለም የፈጣሪ ብቻ ሲሆን በልቦለዱ ዓለም ደግሞ የተራኪ (narrator) ነው። እውነት ቀመስ ልብወለድ ጸፍክ ያላችሁ ወንድሞቻችን፤ "እኛ ... ቀድሞውንም እንደዚህ እንደምትጽፍ እናውቅ ነበር"፤ በተጨማሪም ለሌሎች "ወደፊት እንዳያዘንባችሁ" እያላችሁ በመጻፋችሁ እናንተስ ሁሉን ዐውቃ የሆናችሁ አይመስላችሁም?

በአንጻሩ ደግሞ ማንም በቀላሉ ሊያውቀው የሚችለውን ነገር፤ ለምሳሌ ለአስተማሪነት የሚሆን ማንነትን ፈልገን አጥተንብሃል ትላላችሁ። ጳውሎስ መደበኛ ሥራው መምህር እንደሆነ ያላወቃችሁት ያ ሁሉን አውቃነታችሁ ስላላገዛችሁ ነው? ወይስ የምታውቁት ማወቅ የምትፈልጉትን ብቻ ስለሆነ ነው?

የተፈለገ ቀዳዳ እና ያልተፈለገ ቀዳዳ

አንዳንድ ቀዳዳ ተፈልጎ ሊደረግ የሚችል ሲሆን፤ ለምሳሌ ልብሶች ቁልፍ (አዝራር) ለማስገቢያ ሆን ተብሎ ቀዳዳ ይሠራላችዋል። አንዳንድ ጊዜ ግን አንዳንድ ነገሮች ለምሳሌ ልብስ በእርጅና ምክንያት ለቀደድ ይችላል። ስለዚህ ቀዳዳ በተመለከትን ቁጥር በስሕተት (ሳይፈለግ) ተቀዶ ከመሰለን ችግር ነው።

ለምሳሌ የማቅናት ወይስ ንቀት ጸሐፍት ወንድሞቻችን ጳውሎስ ቦንቦሊኖ ሲቀርብለት ቀዳዳውን ብቻ እንደሚያይ ገልጻችኋል። ቦንቦሊኖ እኮ ተፈልጎ የተደረገለት ቀዳዳ እንጂ ሞያ በማጣት ወይም ድክመት ሆኖ አይደለም እንደዚያ የሆነው።

ጳውሎስ ፈቃዱ ማን ነው?

መጽሐፍት አንዱ የብዙሃን መገናኛ መንገድ ነውና ተደራሲው ለየቅል (Heterogeneous) መሆኑ ይታወቃል። ስለሆነም፤ ይህ እንደዚህ እያነጋገረ ያለ ሰው (ጳውሎስ ፈቃዱ) ማነው ብሎ የሚጠይቅ አይጠፋምና በተጨማሪም የ "ማቅናት ወይስ ንቀት?" ጸሐፍት ወንድሞቻችን "ማን ነህ አንተ?" ስትሉ ስለ ጠየቃችሁ አሁን ከያዘነው አጀንዳ አንጻር ብቻ መልስ ልስጥ።

ጳውሎስን አንዳንዶቻችን በትርጉም ሥራዎቹ፤ ብዙዎቻችን ደግሞ በየመጽሐፍቱ ከምናነባቸው መጣጥፎቹ እናውቀዋለን። (ሰረዝ ከራሴ)

መጋቢ በቀለ ወ/ኪዳን

ጋሽ በቀለ ይህንን የተናገሩት፤ ጳውሎስ ፈቃዱ በጻፈው "ያልተንኳኩ በሮች" በተሰኘው መጽሐፍ ላይ አስተያየታቸውን እንዲሰጡበት በራሱ ተጠይቀው ነው። (ጳውሎስ መጽሐፉ ከመታተሙ በፊት የላከላቸው መጽሐፉ ጀርባ ላይ የሚጻፍ አስተያየት (blurb) እንዲጽፉለት ሳይሆን፤ እርማት እንዲሰጡበት እንደ ሆነ ተሻሽሎ በድጋሚ በታተመው

በዚህ መጽሐፍ ጀርባ ላይ ተጽፎ ይገኛል፤ "ሳልጠየቅ የጻፍኩት ስለሆነ ..." ብለዋል መጋቢው።)

አንባቢ የሆነ ወንድም ይህንን ሰው የሚያውቀው ከመስከረም 2002 ዓ.ም በፊት ነው ማለት ነው።

ጳውሎስ አራሚ የሌለው አሊያም ቢያርሙትም የማይሰማ እንደ ሆነ ተገልጿል። እስኪ ነገሩን በምሳሌ እንመልከተው፡-

"ያልተንኳኩ በሮች" በሚለው መጽሐፍ ላይ ለጽሑፍ እርማት በመስጠታቸው ስማቸው የተዘረዘረ ወገኖች ልጁ ለእርማት የቀና ልብ እንዳለውና አቅኝም እንዳለው ዋቢ ይሆናሉ። በተጨማሪም መጽሐፍ ተሸሽሎ ለሁለተኛና ለሦስተኛ ጊዜ መታተሙ ደግሞ ሌላው አብነት ነው።

በማቴዎስ መጽሐፍት ቁ.10 ላይ "ያልተጻፉ ጥቅሶች" በሚል ርእስ ባስነበበው ጽሑፍ ስሕተት በመሥራቱ መጋቢ ስሜ ታደስ ማረማቸውንና ለእኝሁ መጋቢ መታሰቢያነት መጽሐፍቱ አዲስ በከፈተው "ተሳስቼ ነበር!" የሚል አምድ ላይ ስለ መሳሳቱ ደፍሮ መጀመሪያ የጻፈ (ice breaker) ጳውሎስ ፈቃዱ ነው። በዚህ ጽሑፍ "ምክንያታዊ ተቃዋሚዎቼንና ምክንያታዊ ደጋፊዎቼን አመሰግናለሁ (ከጭፍን ደጋፊዎቼና ከጭፍን ተቃዋሚዎቼ ፈጣሪ እንዲጠብቀኝ ግን ጸልዩልኝ)።" ማለቱ ይታወሳል። እኔም የዚህ ጽሑፍ አቅራቢ "የነጻነት መዘዝ"ን ጨምሮ በሌሎችም ጽሑፎቹ ተሳስቷል ብዬ የማምነው ነገር ሲኖር ከመናገር በአንዳች ምክንያት ተጥቆቤ አላውቅም።

ሥነ ጽሑፍዊ ግድፈቶቻችሁ

የጽሑፍችሁ መነሻ የሆናችሁ ወንድም የሰው መልካምነትን መናገር እንደሚቸገር ላቀረባችሁት ሙግት ዋቢ የሆናችሁ የደበበ ሰይፍ ግጥም ካነሣችሁት ርእስ ጋር ምንም ዐይነት ተያያዥነት የለውም። ግጥሙ የሚያጠነጥነው ስለ ስስት ነው። (ለነገሩ ከሰማነው ቆየን ማለታችሁ ይታወሳል)። ይህንን ሥነ ጽሑፍዊ ሥራ ለጽሑፍችሁ ግብአት የተጠቀማችሁት ያለቦታው ነው።

ያለ ቦታቸው የገቡ (ዐውዳዊ ፍች የሌላቸው) ተረቶች ሌሎቹ የጽሑፍችሁ ሳንካዎች ናቸው። ለምሳሌ "ይሉሽን ባልሰማሽ ገበያ ባልወጣሽ" የሚለው ተረት ትክክለኛ አባባሉ "ይሉሽን በሰማሽ" ሲሆን፣ ያለቦታው የተደነቀረ ነው።

"የማያጠግብ እንጀራ ከምጣዱ ያስታውቃል" ስትሉ ተርታችሁ ነበረ፤ ይህ ተረት እንዲህ ሳይሆን "የሚያጠግብ እንጀራ ..." ነው። አንድ በሕይወት ያለ ሰው ላይ የስድብ ውርጅብኝ ስታወርዱ ማለትም እንዲህ ዐይነት ሥሁ (delicate) ጉዳይ ሲነሣ መልሶ ሥሁ (sensitive) መሆን ያስፈልጋል።

የቁጥርና የመደብ አለመስማማት ደግሞ ሌላኛው ሥነ ጽሑፍዊ ግድፈታችሁ ነው። አንዴ ለራሱ ለጳውሎስ በቀጥታ የተጻፈ ይሆንና (አንተ በማለት) ደግሞ በሌላ ስፍራ ላይ ለሌላ የተጻፈ (እርሱ የሚል) ይሆናል። ይህንን ስሕተት ደግሞ ራሱ ጳውሎስ በዚህ መጽሐፍት ከዚህ በፊት ለተጻፈበት ትችት "መጻፍ ራስን ማጋለጥ ነው" በሚል ርእስ ምላሹን በ"ሆዶስ" መጽሐፍት ሲያቀርብ ከተቻቸው ነገሮች መካከል አንደኛው ነው። ያኔ የተነገረ ስሕተት አሁንም ሳይስተካከል መገኘቱ የመጽሐፍቱ አዘጋጆች ለእርምት ያላቸውን ነገር ነው የሚያሳዩው።

ቋንቋ የጥቅል መጠርያ ሲሆን በድፍኑ ጨዋ ቋንቋ የሚባል ወይም ባለጌ ቋንቋ የሚባል የለም። በአንድ ቋንቋ ውስጥ ጸያፍ ቃላት ሊኖሩ ይችላሉ፤ በአንጻሩ ደግሞ ጥሩ ቃላት ይኖራሉ።

ለጌህም መጽሔት ዝግጅት ክፍል

በመጽሔታችሁ የመጀመርያ ገጽ ላይ የወንጌላውያን አማኞች እምነትና የአስተሳሰብ ሥርዐት የምታንጸባርቅ መንፈሳዊ የግል መጽሔት ትላላችሁ። ... ጀርባ ላይ የተጣበቅህ ቅማል፤ ተራ፤ ትንሽ፤ ስድ፤ ወጥ እረገጥ አጉራ ዘለል፤ ክፍት አፍ (Paraphrase የተደረገ ነው) ... የሚል ገለጻ የወንጌላውያን አማኞች እምነትና የአስተሳሰብ ሥርዐት ነጸብራቅ ነው እንዴ? በመጽሔት ሥራ ላይ በስፋት የሚጠቀሰው አባባል (ከመልእክተ እገሌ በስተቀር በዚህ መጽሔት የሚወጡ ጽሑፎች የመጽሔቱን አቋም ላያንጸባርቁ ይችላሉ) ጌህም ላይ የለምና ስድቡ የመጽሔቱም አቋም ነው ማለት ነው። እጅጉን የሚገርመው ደግሞ ከሌሎች መጽሔቶች በተለየ መጋቢዎችና ወንጌላዊ በኅብረት አዘጋጅ በሆኑበት እንዲህ ያለ ስሕተት መፈጠሩ ነው።

መጋቢ ዝናው ደነቀ፤ ዘማሪ ኤፍሬም ዓለሙ በቅርቡ ለሕዝብ ባቀረበው የቪ.ሲ.ዲ ሥራው ላይ አንድ ከእስራት ነጻ ስለ ተፈታ ወንድም በሚሰጡት ምስክርነት ጉዳዩን እንደ እግዚአብሔር ሰውና እንደ ጋዜጠኛ እንደተከታተሉት ይገልጻሉ እርሶ ማኔጂንግ ኤዲተር ሆነው በሚሠሩበት መጽሔት ከላይ የተገለጹትን ዐይነት ጸያፍ ቃላት የያዘ ጽሑፍስ ሲያስተናግዱ ጉዳዩን "እንደ እግዚአብሔር ሰውና እንደ ጋዜጠኛ" አልተመለከቱትም? (መቼም ይህን ሁሉ የምለው እርሶ ጽሑፉን ካዘጋጁት ወንድሞች ውስጥ እንደሌሉ በማመን ነው።)

የዚህ ወንድም ጽሑፎች በመጽሔታችሁ መነበብ ከጀመሩ ቆዩ፤ በአንጻሩ ደግሞ በእርሱ ላይ አሉታዊ ነገርን ለያዙ ጸሐፍት መጽሔታችሁ ማስወንጨፊያ በመሆን እያገለገለች ነው። የሚገርመው ደግሞ እርሱ በመጽሔታችሁ ይላተፍ በነበረበት ጊዜ አንዴም በውጪ ሽፋን ላይ የእርሱ ጽሑፍና ስሙ በአንድነት ተገልጾ ሳያውቅ ስለ እርሱ የጭቃ ጀራፍ ያነሡ ጸሐፍት ደግሞ በውጪ ሽፋን ላይ የማስተዋወቅ ዕድሉን አግኝተዋል። ይህን ከሚዛናዊነት አንጻር እንዴት ትመለከቱታላችሁ?

ከዚህ በተጨማሪም "ሰይፍህን ወደ ሰገባ አስገባ" በሚለው ከዚህ በፊት ባላተማችሁት ጽሑፍና "ማቅናት ወይስ ንቀት" በሚለው በአሁኑ ጽሑፍ መካከል ያለው ተመሳሳይነት፡-

- ሁለቱም ጽሑፎች አንድ ግለሰብ ላይ ያነጣጥራሉ
- በሁለቱም ጽሑፎች ላይ የጸሐፊዎቹ ማንነት አልተገለጸም
- ሁለቱም ጽሑፎች በአንድ መጽሔት ላይ ነው የታተሙት
- ሁለቱም ጽሑፎች በውጪ ገጽ ላይ የመተዋወቅ ዕድል አግኝተዋል
- ሁለቱም ሁለቱም ጽሑፎች ተመሳሳይ እንክፍኞች ይታዩባቸዋል

ስለዚህ የሁለቱም ጽሑፎች ጸሐፊ አንድ ሰው ሲሆን እንደሚችል አቅጣጫ ይጠቁማል።

ጳውሎስ በድረ ገጽ ያሰራጨውን ጽሑፍ ለማንበብ ጽሑፉን በኢንተርኔት አሊያም ቅጂውን ማግኘት መፈለግን ይጠይቃል። ለዚህ ደግሞ ቢያንስ ስለ ጉዳዩ ትንሽ መስማት

ሊያስፈልግ ይችላል። ነገር ግን መንፈሳዊ ቁም ነገርን ፈልጎ ገንዘብ አውጥቶ መጽሔት ገዝቶ ያለ ውዴታው በገዛ ገንዘቡ ስድብ እንዲያነብ አንባቢን መጋበዝስ ምን ይሉታል?

ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ጳውሎስ ባለፈው አንድ ዓመት ውስጥ በተለያዩ መጽሔቶች ያቀረባቸው ሲሆኑ በእርግጥ ሐሳብ ላይ ወይስ ሰው ላይ ያመዘናል ለሚለው ጥያቄ መልስ ይሆናሉ ብዬ አምናለሁ።

ማቴቴስ ቁ. 10 መጋቢት/2001 ዓ.ም "ሞትን ማን ያመልጣል?" ስለ ሞት ብዙ ተጽፏል፤ ተገጥሟል፤ ተብሏል። በመጀመርያው አዳም ምክንያት ሰው የመጣበትን ሞት አምላክ ሆኖ ሳለ ሰው ሆኖ ሞትን በገደለው ጌታ ሞትን (ዘላለማዊውን) ያመልጣል።

ሆይስ መጋቢት - ግንቦት 2001 ዓ.ም "መጻፍ ራስን ማጋለጥ ነው" ሆይስ ቁ.1 ይዘቱ ስንጽፍ ራሳችንን ወይንም ችሎታችንን እናሳያለን የሚል ነው። ይህንን ጽሑፍ ከጻፍኩ በኋላም አስቀድሜ ለጌሴም መጽሔት አዘጋጅ ሰጥቻቸው እንደ ነበር መናገር እፈልጋለሁ። ይህንንም ያደረግሁት ጉዳዩ የተነሣው እዚያው በመሆኑ ምላሹም እዚያው እንዲወጣ መያወ ስለሚጠይቅ ብቻ ሳይሆን፤ የመጽሔቷንም ሚዛናዊ መሆን አለመሆን ማየት ስለፈለግሁና በተከሰሰሁበት ቦታ ራሴን የመከላከል መብት እንዳለኝ እንደሚገነዘቡ በማሰብም ጭምር ነበር፤ ሆኖም አዘጋጁ ጽሑፌን ሊያወጡት እንደማይፈልጉ ስላሳወቁኝ ወደዚህ መጥቻለሁ።

ማቴቴስ ቁ. 11 ሐምሌ /2001 ዓ.ም "ያልተጻፉ ጥቅሶች" ከመጽሐፍ ቅዱስ እንደ ተወሰዱ ተደርገው በየመድረኮቻችን የምንሰማቸው ነገር ግን ገሚሱን በዘልማድ፤ ገሚሱን ከትውፊት፤ ገሚሱን ከቅብብሎሽ ... የመጡን ምንጭ አልባ ጥቅሶቻችንን እንተውና መጽሐፍ ቅዱስ ያለውን እንበል፤ አክብሮ የተጠራውን አክብረን እንጥራ።

ቃና ዘገሊላ ቁ.005 ነሐሴ 2001 ዓ.ም "ባለቤቱ የሚለው ቃል ያስፈራኛል!" በአማርኛ ባለቤቱ የሚለው ቃል ከሚወክላቸው ሐሳቦች መካከል የግል ንብረትነት አንዱ ሲሆን፤ የትዳር ጥንዶች አንዳቸው ያንዳቸው ባል ወይም ሚስት መሆናቸውንም ያመለክታል። ነገር ግን ቃሉ የወከለውን ሐሳብ ያህል ሳይሆን፤ በተግባር የሚታየው እንደውም ተቃራኒውን እስኪመስል የጋራ ነገር የማይታይባቸው ጥንዶች አሉና የቃሉ ፍች ያስፈራኛል።

ቃና ዘገሊላ ቁ.006 "የማልወደው አሰልጅ ጥያቄ"፤ ጥያቄ እንደው ጥያቄ ስለሆነ ብቻ አልወድም ደግሞም አልጠላም። ነገር ግን ለምን አታገባም? የሚለው ጥያቄ ሰው ያላገባበት ወይንም የማያገባበት ብዙ ምክንያት ስለሚኖር አሰልጅ ከሆኑብኝ ጥያቄዎች መካከል አንዱ ነው።

ማቴቴስ ቁ. 12 ጥቅምት 2002 ዓ.ም "ጸሎታችንን ራሳችን ብንመልሰው?!" ለምንዱባን የመድረስ ኅላፊነት የፈጣሪ ብቻ የመሆኑን ነገር ሳይታወቀን ተስማምተንበት የመድገም ያህል ለወጉ ከምናደርስው ጸሎት ወጥተን እኛው ብንደርስላቸውስ?

ማቴቴስ ቁ. 13 ታህሳስ /2002 ዓ.ም "የእኔዎቹ ስሕተቶች" ጸሐፊው በሌሎች ተነግረውት ራሱም አስተውሎ የተጻጸተባቸውን ስሕተቶቹን የተናዘዘባው ጽሑፎች ናቸው።

ማጠቃለያ

ሰዎች ከህሊና ጋር የተፈጠርን በመሆናችን በጋራ ትክክል ነው ወይም አይደለም እያልን በጋራ የምንስማማበት ነገር አለ። አንዳንድ ነገሮች ከሕሊና ዳኝነት አንጻር

በየትኛውም ክፍለ ዓለም፣ ክፍለ አህጉር፣ ሀገር፣ ዘር፣ ቀለም፣ ቋንቋ ተቀባይነት ላይኖራቸው ይችላል፤ ለምሳሌ ጸያፍ ንግግር።

ልክ እንደዚሁ ሁሉ የአንዳንድ ነገሮች ትክክለኝነት ደግሞ አንጻራዊ ይሆናል። ለአብነት ያህል በአንዱ ሃይማኖት ልክ የሆነው በሌላው ስሕተት ሊሆን ይችላል። እነዚህ ልዩነቶች ግን መረን አልለቀቁንም። ዓለም ሕግ አላት፤ ሞያዎች (disciplines) የሞያ ሥነ ምግባር አላቸው። ከእነዚህም መካከል ጋዜጠኝነት አንዱ ነው። ይህ የሞያ ዘርፍ በአሁኑ ጊዜ ካሉ ሞያዎች ውስጥ እጅግ መሥዋዕትነትን (የሕይወትንም ሳይቀር) እየጠየቀ ያለ ሞያ ነው። የዚህ የሞያ ዘርፍ የሥነ ምግባር ደንብ (Code of Ethics) ከሆኑት ውስጥ አንዱ Avoid Your Prejudice አንዱ ነውና እንደው እንደው ህልሙን እንደሚያወራ አንድ ሰው "ይመስለኛል፤ አጠረጥራለሁ፤ አልጠራጠርም" እያሉ መጻፍ ሞያውን ማርከስ ይሆናል። በተጨማሪም ትክክለኝነት (accuracy)፣ ሚዛናዊነት (balance)፣ ግልጽነት (clarity)፣ ABC የሞያው መለያ ናቸውና ለሞያ መገዛት አንድም ጨዋነትን፣ አንድም ብቃትን ያሳያል።

ማስታወሻ

- 1. ዳዊት ጸጋዬ፣ አዲስ አድማስ ጋዜጣ